

Švenčiausioji Panelė
Aušros Vartų Vilniuje.

Teesie

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Dvasios tėvas kun. Rimgaudas Šiulys
Apie nenaudingus tarnus...

Vienas pažįstamas kunigas savo primiciniame paveikslėlyje buvo užrašęs: „*Esame nenaudingi tarnai. Padarėme, ką turėjome padaryti*“. Prisimenu, jog man pačiam buvo lengva išsirikti. Vis svyravau, už kokią mintį derėtų apsispręsti. Norėjosi, kad žodžiai kuo tiksliau išreikštų kas glūdėjo viduje. Tikriausiai ne vienas tuoj tapsiantis kunigu stabteli ir pasvarsto, kaip trumpai nupasakoti savąjį pašaukimą.

Taigi, bent vienas apsisprendė už ką tik minėtus Kristaus žodžius. Pats Viešpats juos norėtų įdėti į mūsų lūpas. Anot Jo, kuomet viską būsime atlikę, turėtume pamatyti ir išpažinti, jog esame tik neverti ir nenaudingi tarnai. Pats Kristus savo mintį dar paaiškina klausdamas: *Kas iš jūsų, turėdamas samdinių artoją ar piemenį, jam grįžus iš lauko sako: 'Tuojau sėsk prie stalo'? (Gi niekas taip nesielgia) Argi nesako: 'Prirenk man vakarienę. Susijuosk ir patarnauk, kolei aš valgysiu ir gersiu, o paskui tu pavalgysi ir atsigersi...'* (Beliaka ištarti, jog tarnui skirta tarnauti iki galo) *Argi samdiniui dėkojama, kad jis atliko, kas jam liepta? (Tai paskutinysis klausimas. Jis užduotas taip, jog mus verčia atsakyti, kad tarnui padėka nepriklauso).* Kristaus klausimai remia prie sienos, atsakymai į juos aiškūs, todėl po garbingos klebonystės, vyskupystės ir t.t. kiekvienam iš mūsų beliks sakyti taip kaip Kristus pataria: „*Esame nenaudingi tarnai. Padarėme, ką turėjome padaryti*“.

Tačiau tai ne viskas. Ant primicijinių paveikslėlių užrašytos mintys primirštamoms užgriuvusių kunigiškų darbų sukuryje. Tiesa, bėgant metams, gal kai kada ir prisimenamos, pvz., kokios nors garbingos sukakties proga. Man norėtuši šičia truputį pasvaičiuoti. Jeigu reikėtų, praėjus dešimčiai, dvidešimčiai ar trisdešimčiai metų po šventimų, vėl rinkti mintį, ar nesinorėtų pasirinkti kitos? Gal taip, o gal ir ne. Būtų visko. Viena tikra, jog joks sakinyš negali išreikšti to, kas yra pašaukimas, kas yra kunigystė.

Tas pats tinka ir Kristui. Net Jis negalėjo vienu palyginimu visko atskleisti. Jis yra pasakęs, jog tarnai turi laukti iš vestuvių grįžtančio šeimininko bei pridūręs, kad *Laimingi tarnai, kuriuos sugrįžęs šeimininkas ras budinčius. Iš tiesų sakau jums: jis susijuos, susodins juos prie stalo ir, eidamas aplinkui, patarnaus jiems.* Čia nebėra žodžių: „*Esame nenaudingi tarnai*“, netgi nebereikia laukti, kukliai nuošaly lūkuriojant, kol šeimininkas pavalgys ir atsigers. Ne. Kristus iš karto kviečia prie stalo vaišintis. Kai kas šias dvi ištraukas yra pavadinęs evangeliniu paradoksu, taigi netikėtu,

tariamai prieštaringu samprotavimu.

Ką gi Kristus turi galvoje? Mano kuklus bandymas šį paradoksą išrišti būtų toks. Kristus kalba apie tarpusavyje persipinančius, bet vis dėlto skirtingus dalykus. Kai Kristus, žvelgdamas į mus, atkreipia dėmesį į mūsų darbus, iš Jo lūpų nuskamba žodžiai: „*sakykite: 'Esame nenaudingi tarnai. Padarėme, ką turėjome padaryti*“, nes Jo akyse mūsų darbai yra tik dulkės. Tačiau, žvelgdamas į mane, Jis pastebi ne tik mano darbus, Jis pastebi kai ką daugiau. Jis mato, kad aš esu aš. Jis atranda mane, kurį sukūrė dėl manęs paties. Tuomet suskamba žodžiai, jog nebereikia lūkuriuoti, reikia sėstis už puotos stalo, nes esu Jo išrinktasis.

Toks yra Dievo žvilgsnis į mus. Juo turėtų remtis mūsų požiūris į mus pačius. Daug kalbėjau apie primicijinius paveikslėlius ir ant jų užrašomas mintis. Dabarties reikia žengti prie pačios esmės. Šventimų metu kunigas daug kam išipareigoja. Pasižada melstis brevijoriaus malda, būti paklusniu vyskupui, laikytis celibato...

Teologijoje kalbama apie ekleziologinį kunigystės matmenį, apie tai, kad kunigystė yra dėl Bažnyčios, dėl tarnavimo Jai. Tam kad kunigiška tarnystė būtų veiksminga reikia ir paklusnumo ir celibato bei daug kitų dalykų. Tačiau ar viskas paaiškinama tuo, kad kunigas yra dėl Bažnyčios, kad Jai tarnautų? Ne. Teologai kalba apie kitą – kristologinį kunigystės matmenį, t.y. kunigo siekį ypatingu būdu supanašėti su Kristumi dėl pačio Kristaus.

Mano galvoje yra įstrigę vieno iš ankstesnių seminarijos dvasios tėvų kunigo Elijo žodžiai. Jis svarstė apie tai, kad kunigas turi būti žmonėms laisvai prieinamas, nepažeidžiamas, kai reikia išsaugoti išpažinties paslaptį ir t.t. Trumpai tariant, kalbėjo apie kunigiškos tarnystės veiksmingumą. Po to uždavė klausimą, ar visa tai pateisintų celibatą? Atsakė, kad

ne. Tam reikia svaresnės priežasties.

Bažnyčiai reikia ir Ji laukia kunigų, kurie Jai patarnautų. Anot Kristaus, kai būsime tarnystė užbaigę, visus darbus atlikę ir bežengią galutinėn Dievo akivaizdon, turėtume ištarti: „*Esame nenaudingi tarnai*“. Tačiau tai ne viskas. Ištarsime ne tik žodžius: „*Padarėme, ką turėjome padaryti*“, bet trokšime susitikimo su Juo pačiu, o Jis nedelsdamas *susijuos, susodins mus prie stalo*, nes nuo pasaulio sukūrimo troško susitikimo su kiekvienu iš mūsų.

Pokalbis su kun. Algirdu Toliatu

Atlaidų dienomis Aušros vartai susilaukia ypatingo dėmesio - tikintieji skuba aplankyti Gailestingumo Motiną. Nors pats žodis „atladai“ ir nesvetimas, jo paaiškinimas kartais sukelia keblumą. Taigi, kas yra atladai?

Katalikų Bažnyčios katekizmas skelbia, kad atladai yra laikinosios bausmės už nuodėmės, kurių kaltė jau panaikinta, atleidimas Dievo akivaizdoje. Žmogus priimdamas susitaikinimo sakramentą, eidamas išpažinties, susitaiko su Dievu, gauna atleidimą, tačiau reikia kažkaip atitaisyti nuodėmės pasekmes. Tam pasitarnauja atladai. Gražiai žodžio atladai etimologija siejasi su žodžiu atleisti.

Liaudyje atladai suprantami kaip parapijos šventė. Tai puiki proga pažvelgti vienas į kitą kitomis akimis, atleidimo žvilgsniu. Tokiu žvilgsniu – meilės žvilgsniu – žvelgia į mus ir Gailestingumo Motina.

Gailestingumo Motinos atladai byloja apie Dievo meilę, išliejamą mums veltui, dovanai. Ar tai nereiškia, kad siekdami kažkaip užsitarnauti ar kokiu nors būdu įsigyti sau ir savo artimiesiems Dievo gailestingumą, susiduriame su mūsų pastangų bergždumu?

Gailestingumo atlaidų dovana iš tiesų dalijama veltui, visi ištroškę gali atsigaivinti prie šio šaltinio. Žmonės susirenka mels-tis, susirenka tam, kad susitaikytų su Dievu. Dievo Motinai pavedame save ir savo šeimas, savo artimuosius – gyvus ir mirusius. Atlaiduose suspindi visuotinė Bažnyčios bendrystė. Aišku, svarbu, kad žmonėms tai netaptų „biznio planu“, derybomis su Dievu, kur bandome užsitikrinti gailestingumą sau ar savo artimiesiems. Gailestingumas yra dovanojamas veltui, tačiau tik jo ištroškusiems žmonėms. Sugraudintoms širdims nužengia malonė.

Atlaidai – taip pat ir žemiškas ženklas bendruomenei. Tai parapijos šventė, kuri matomu būdu išreiškia bendruomenės džiaugsmą. Švęsdami parapijos šventę, jie kartu išreiškia ir jos vienybę. Labai svarbu, kad parapija mokėtų kartu džiaugtis.

Aušros vartų Gailestingumo Motina vienija visą Lietuvą, čia susirenka ne tik parapijiečiai, bet ir visos Lietuvos miestų ir kaimų ar vienkienių tikintieji. Gailestingumo Motina yra ir pasaulio Motina, taigi pas ją plūsta iš viso pasaulio tie, kurie išsiilgę gailestingo žvilgsnio.

Atlaidai – laikas kai švenčiame gailestingumą, liudijame jį, nes malonė jau išlieta, gailestingumas jau nusileidęs ant mūsų stogų ir gatvių.

Gailestingumo atladai švenčiami jau ne pirmą šimtmetį ir visad suburdavo labai daug maldininkų. Ar pastaraisiais metais jie nėra primiršti? Ar pastaruoju metu jie suaukia daug žmonių?

Į Eucharistijos šventimą šiomis dienomis susirenka tikrai gausiai tikinčiųjų ir bažnyčia yra mažoka, net ankštoka. Tačiau XIX a. Vilnius mena kur kas gausesnius Gailestingumo atladus. Atlaidų aštuondienis suburdavo kasdien po kelis tūkstančius maldininkų. Paskutinę dieną per baigiamuosius mišparus

prie Marijos susirinkdavo visi Vilniaus gyventojai. Minia nusidriekdavo iki pat Rotušės aikštės. XVII amžiaus pradžioje buvo toks paprotys, kai susirinkdavo visi Vilniaus orkestrai ir nuo ryto aušros iki sutemų grieždavo Švč. Mergelei. Panašiai ir karalaičio Kazimiero atladai vyko – visas miestas tuo gyveno. Šiandien likusi tik Kaziuko mugė, bet tas šventiškas šurmulyš pirmiausiai ir bylojo apie išsiilgusią bendrystę, apie džiaugsmą ir šilumą mūsų gatvėse ir mūsų širdyse.

Gailestingumo Motinos atladai tikrai nenusileido savo džiaugsmingu šurmuliu ir teikiama dvasine palaima Kazimiero atladams. Nors Gailestingumo Motinos mugės ir nebuvo, tačiau šventė virė, kunkuliavo. Šiandien šventimo formos truputį kitokios. Labiau akcentuojamas vidinis žmogaus nusiteikimas. Šventiškamą išduoda neabejingumas ir šiltumas spindįs žmonių veiduose – jie pakylėti. Atlaidų esmė ir yra pakylėti žmogų. Žinoma, gal kiek ir priblėšęs žmonių pamaldumas. Gyvenimo sąlygos diktuoja savo tempą ir žmogui vis sunkiau atrasti laiko Dievui. Vėl gi, atladai ir padeda mums atrasti to laiko. Atlaidai – tas stabelėjimas, suklusimas į Dievo žinią apie žmogui išlietą gailestingumą. Gailestingumo Motinos atladai yra graži miesto tradicija, miesto istorijos dalis; Vilniui labai tinka šios šventės titulas – Gailestingumo miestas.

Gailestingumas mūsųose yra ypatingai garbinamas. Ar tai nereiškia, kad mes esame tauta, kuri labiausiai reikalinga pasigailėjimo ir todėl Dievas per mūsų tautą rodo pasauliui savo gailestingumą?

Nereiktų sieti pasigailėjimo ir gailestingumo ta prasme, kad gailestingumas yra dovanojamas labiausiai apgailėtinajai tautai. Ne, atvirkščiai Dievas pabrėžia savo meilę mums ir todėl dovanuoja gailestingumą. Ir dovanuoja jį ne tik Lietuvai, bet visų laikų ir visų tautų žmogui. Žinoma labai gražu, kad apie tai pasauliui gali prabilti maža tauta politiniame žemėlapyje – Lietuvėlė. Tuo pačiu primindama, kad mūsų „dievas“ nėra krepšinis, bet Gailestingasis ir Mylintis Dievas. Apie tai mums ir visam pasauliui byloja ir Gailestingumo Motina – toji, iš kurios iščių gimė Gailestingumas.

Gailestingumas išplaukia iš mūsų kasdienybės, jo mes trokštame savo artimiesiems, savo šeimoms, savo gyvenimams, nes esame silpni. Silpniesiems reikia susitaikymo, silpniesiems reikia Dievo – artimo, mylinčio. Ne tautybė šiuo atveju mus vienija, bet mūsų nuodėmingumas – grandinė jungianti mus vienas su kitu. Marija jungia mus, Ji visus glaudžia prie savęs – kaip višta viščiukus. Argi ne gražus ženklas, kad prie Marijos glaudžias visos konfesijos... Jos skirtingai supranta santykį su Marija, bet ji ypatingu būdu visus patraukia ir apjungia. Ir veda link gailestingumo Saulės...

Esi paskirtas tarnystei Aušros Vartų parapijoje ir bažnyčioje, todėl dažnai susiduri su žmonėmis bėgančiais prie Marijos - Dievo Gailestingumo skelbėjos, ir prašančiais užtarimo bei paguodos. Ar jų veiduose atsispindi gailestingumas? Ar pastebi Dievo jau pagautas ir užkabintas širdis?

Šv. Matas aprašydamas kalno pamokslą mini „Palaiminti gailestingieji, jie susilauks gailestingumo“. Tie, kurie susilaukė jo, perprato logiško žmogaus veikimo mechanizmą ir pasiklovē nelogišku, kitokiu Dievo veikimu, jie patys tapo nebelogiški, tapo gailestingi, tapo mylintys. Taip Dievo gailestingumas paličia žmogaus širdį ir ją perkeičia. Labai gražiai evangelistas Matas cituoja pranašo Izaijo žodžius apie Dievo rūpestį kiekviena širdžia: „Jis nenulauš palūžusios nendrės ir neužgesins gruzdančio dagčio, kol nenuves į pergalę“. O būdų nuvesti į Meilę Dievas atranda įvairiausių. Žinoma, sunkiau išžiūrėti į veidus žmonių, kuomet jų čia minios praplaukia... Ne į visų veidus gali išžiūrėti ir ne kiekvieno veide turi spindėti egzaltuotas Dievo gailestingumas. Tarkim, piligrimai važiuodami pas Dievo Motiną širdyje visą kelią vežasi intenciją, kurią paaukos Švč. Mergelei ir grįž jau paliesti ir perkeisti, tačiau nebūtinai tai bus išoriškai pastebima. Aišku, pavienių žmonių veiduose tikrai galima išvysti Dievo gailestingumą - paprastą, žmogišką, be fanfarų... Tai „paprastos našlės su dviem skatikais“ veidai, jie šviesūs, pažvelgus į juos pačiam širdy prašviesėja.

Žmonės imliausi Dievo gailestingumui, kuomet juos užklumpa kokia bėda, kuri skaudina jų gyvenimus. Vieni ateina prašydami pagalbos dėl šeimos nario, kuris yra alkoholikas, ar narkomanas. Kitiems šeima iširo... Likusi motina su keliais vaikais nebežino kaip jai reikės vienai užauginti savo vaikus ir apsaugoti juos nuo skausmo, kurį pati patyrė. Ateina sužeisti žmonės atsinešdami skausmą ir neranda sprendimo, nežino kaip jiems toliau gyventi. Vieni jie nesusidoroja. Tokiose situacijose aš esu bejėgis, esu tylus liudininkas, vienijuos su jais maldoje. Jie paaukoja viską Marijai, paveda Jos globai ir pajunta didelę paguodą, kai žino, kad Dievo Motina kartu su jais, kad jie nebe vieni savo varguose. Ir tai yra Dievo gailestingumo ženklai. Tie veidai, tie gyvenimai yra paženklinę Dievo gailestingumu.

Daug žmonių šaukiasi Marijos užtarimo, kaip tau atrodo, ar Gailestingumo Motinos kultas neužstoja paties Jėzaus? Ar Jėzaus dovanojamas gailestingumas yra kitoks ir ne toks „galingas“?

Gailestingumo Motinos ir Gailestingąjo Jėzaus kultai negali būti supriešinti, nes kalba apie tą patį. Jėzus yra Gailestingumas. Jis yra apreikštas Dievo Gailestingumas. Marija yra šio Gailestingumo Motina, jos iščios išnešiojo ir jį pagimdė. Jai suteiktas Aušros Žvaigždės titulas labai aiškiai atskleidžia Marijos vaidmenį ir vietą Dievo plane. Ji - toji, kuri suspindi prieš šviesą, prieš saulę – prieš Jėzų. Ji nušviečia mums kelią link Jo. Kanos vestuvėse Marija ragina žmones: „darykite, ką Jis lieps“. Šiandien Ji mums sako: priimkite Dievo gailestingumą, priim-

kite Jo dovanojamą meilę, sekite Juo... Labai prasmingai per Gailestingumo savaitę (pirmoji savaitė po šv. Velykų) „Šviesos kelias“ prasidėjo nuo Aušros Vartų, nuo Gailestingumo Motinos paveikslo. Nors procesija buvo nušviesta daugybės žvakių žiburių, tikroji kelrodė buvo Ji – Marija, nuolankiai rodydama į tą, kuris yra mūsų Šviesa, į mūsų Saulę, į mūsų gyvybę - į prisikėlusį Jėzų.

Marija kreipia mus į Sūnaus širdį. Ji parodo, kad Sūnus yra taip pat atidus ir gailestingas kaip motina. Žmonės kreipiasi į Mariją, nes jiems motinos įvaizdis yra šiltesnis. Tradiciškai Dievas suvokiamas ir vaizduojamas toks kaip vyrai – Tėvas, ar Sūnus, net Šventoji Dvasia, nors ir švelnina vyrišką Dievą, mene suvokiamas kaip balandis. Ir pačioje Bažnyčioje kunigų gausa sudaro išpūdį, kad tai tik vyrų tikėjimas, todėl Marijos kultas yra labai artimas, ji – tarpininkė galinti užtarti mus ir permaldauti Dievą, jai priskiriamos visos motiniškos savybės, kurios pirmiausiai siejamos su griežto vyro permaldavimu, jo pykčio atlyžimu. Tai nereiškia, kad

Dievas yra piktas, rūstus ir nemotiniškas ar, kad iš pagarbos savo Motinai, be eilės ir kaip nors ypatingai išklausus per Mariją pateiktus prašymus. Tikrai ne, nors Marija ir turi galią Jėzaus širdyje, bet visa ko prašo Marija, pats Jėzus labai nori mums suteikti, Dievas žino ko mums trūksta ir trokšta tai mums duoti. Bažnyčioje labai svarbus ryšys tarp gyvųjų ir mirusiųjų, visuotinėje Bažnyčioje kartu su mumis meldžiasi ir visi šventieji, kartu meldžiasi ir Marija. Mes prašome vieni už kitus ir Dievas tokiam prašymui nesipriešina, nes mes rūpinamės ir

gyvenam dėl kitų, tampame vienas kito ausimis ir lūpomis, kai kitam yra sunku kalbėti ar išgirsti. Ir Marija veikia yra ženklas, kad visas dangus yra kartu su mumis ir trokšta mums to paties ko ir Dievas.

Marija yra gyvenimo su Dievu pavyzdys. Mes gyvendami Marijos artumoje, žiūrėdami į Ją, būdami su Ja mokomės išgirsti Dievo balsą ir atsiliepti į jį, nuolankiai juo sekti.

Taip jau yra, kad mūsų krašto žmonės savaimė linkę būti prislėgti, susirūpinę, niūrūs - kuproti nuo gyvenimo rūpesčių... Ar Gailestingumo atlidai nėra laikas, raginantis išsitiesti, pakelti akis į dangų ir pradžiugti?

Mūsų kraštui artimas kenčiantis Viešpats. Viešpats, kuris prisima mūsų vargus ir neša mūsų Kryžių. Net žvelgiant į mūsų tautos gyvenimą, matome, kad Lietuvai niekad nebuvo lengva. Jai reikėjo kantriai nešti savo kryžių ilgus metus, todėl ir mūsų žmonės yra santūresni džiaugtis. Bet turime nepamiršti, kad Kryžius ne tik kančios ženklas, bet ir pergalės. Kristus kentėjo, bet Jis ir prisikėlė, kad mes gyventume. Iš tiesų atlidai - tai šviesos metas, kai galime pakelti akis ir pasinerti į mylintį Motinos žvilgsnį... Kai galime patirti ant mūsų išliejamą Dievo Gailestingumą – akis į akį...

„Teesie“ redakcija

Švenčiausioji Panelė Aušros Vartų Vilniuje.

PAKELIUI Į ŠVENTŲJŲ GARBE...

Klierikas Jaroslavas

Dievo tarnas kun. Alfonsas Lipniūnas

„Kitiems – viskas, sau – nieko“. Tikriausiai ne vienas gali nustebti perskaitęs tokį teiginį. Vis sunkiau sekuliarizuotame pasaulyje būtų surasti žmogų, kuris patikėtų, kad buvo toks asmuo, ištaręs tokius žodžius ir tuo gyvas. Toks buvo Dievo tarnas kun. Alfonsas Lipniūnas, ugdes Lietuvos jaunimo pasiaukojimo ir kovos dvasią. Laisvės sėklą sėjo ir pamokslaudamas šv. Jono bažnyčioje Vilniuje pirmosios bolševikų ir vokiečių okupacijos metais. Kai kurie pasisako, kad kun. Alfonso Lipniūno trumpas, bet turiningas gyvenimas galėtų būti kelrodė žvaigždė dabarties ir ateities jaunimui. Kas toks buvo kun. Alfonsas Lipniūnas ir kodėl jo pamokslai, paskaitos, pašnekosiai, asmeniniai pokalbiai turėjo tokią didelę įtaką to meto katalikų jaunimo sąjūdžiams? Trumpai apžvelgdamas jo gyvenimo istoriją, bandysiu ieškoti atsakymo į šį klausimą.

Alfonsas Lipniūnas gimė 1905 m. kovo 12 d. Panevėžio apskrityje, Pumpėnų valsčiuje, Talkonių kaime, gausioje valstiečių šeimoje. Buvo septintasis iš dešimties vaikų. Sulaukęs 12 metų pradėjo lankyti Pumpėnų pradinę mokyklą, o po dviejų metų įstojo į Panevėžio gimnazijos trečią klasę. Besimokydamas gimnazijoje padėjo silpnesniems moksleiviams ir taip užsidirbdavo lėšų pragyvenimui ir mokslui. Gimnazijoje praleisti metai subrandino A. Lipniūną: jis išmoko branginti laiką, bendrauti su žmonėmis. Čia susiformavo gražiausi jo charakterio bruožai: darbštumas, pareigingumas, nuoširdumas.

1925 m. birželyje Alfonsas baigė gimnaziją. Tikriausiai kaip ir kiekvienam jaunam žmogui iškilo klausimas: kuriuo keliu pasukti? Alfonsas nuo vaikystės puoselėjo slaptą svajonę tapti kunigu. Dabar, atėjus lemiamam momentui, Alfonsas, matyt, dar abejojo, nes jo dienoraštyje randame lakonišką ir sausą įrašą: "1925 m. rudenį tris savaites basčiausi po visus fakultetus. Apstojau Kauno kunigų seminarijoje". Taigi prasidėjo išsvajotas gyvenimo etapas, penkeri metai praleisti Kauno kunigų seminarijoje. Mokydamasis seminarijoje daug dirbo, domėjosi katalikiška jaunimo veikla. Savo visuomeninę veiklą Lipniūnas pradėjo būdamas dar klierikas. Seminarijoje buvo klierikų abstinentų draugijos vadovas. Atostogas praleisdavo mokydamas pataisininkus ir dirbdamas organizacinį darbą, skaitydamas paskaitas kaimo jaunimui. Studijų draugai apie Alfonsą Lipniūną rašė: „Atrodė vidutinių gabumų, bet labai stropus klierikas, nuoširdžiai atsidavęs darbui su jaunimu“.

Žinant apie jo darbštumą, pareigingumą, nuoširdumą galima drąsiai teigti, kad baigdamas seminariją, jaunasis kunigas buvo visiškai pasiruošęs tapti katalikiškojo jaunimo vadovu. Prieš kunigystės šventimus Alfonsas Lipniūnas atliko rekolekcijas, kurių metu sudarė išsamų gyvenimo planą ir jį apibūdino

taip: „kad neatvėstų ugninga, pasiryžimų kupina dvasia ir kad sėkmingiausias būtų apaštalavimas“. 1930 m. birželio 14 d. iš Kauno arkivyskupo J. Skvirecko rankų priėmė kunigystės šventimus ir buvo paskirtas Panevėžio jaunimo direktoriumi bei Panevėžio katedros vikaru. Šios pareigos visiškai tiko asmeninems kun. A. Lipniūno savybėms. Jis buvo visuomeniškas, entuziastingas, optimistiškas. Dažnai lankydavosi ateitininkų, pavasarininkų susirinkimuose. Kunigas buvo visur laukiamas, nuoširdus pašnekovas, išmintingas patarėjas. Valdžiai uždraudus ateitininkų organizaciją, kun. Alfonsas dirbo su moksleiviais slapta, nepaisydamas grasinimų ir piniginių nuobaudų.

Dirbdamas organizacinį darbą, jis toliau mokėsi. 1932 m. baigė Kauno Vytauto Didžiojo universiteto teologijos ir filosofijos fakultetą ir įgijo teologijos licenciatą laipsnį. 1935-1939 m. išvyko į Prancūziją, studijavo Lilio universitete, Pa-ryžiaus katalikų institute.

Baigęs mokslus Prancūzijoje, 1939 m. pavasarį kun. Alfonsas grįžo į Lietuvą ir pradėjo dėstyti mokytojų institute, kuris buvo įsikūręs Panevėžyje. Dar tais pačiais metais, rudenį kun. A. Lipniūnas atvyksta į Vilnių. Vilniuje inteligentija (ir ne tik) pastebi jauname kunige nuoširdų pašnekovą ir išmintingą patarėją. Nuo 1940 m. pradžios šv. Jono bažnyčioje jis garsėjo kaip pamokslininkas. Bolševikams, o po metų vokiečiams, okupavus Vilnių, šv. Jono bažnyčia dėl kun. A. Lipniūno pamokslų virto visų Vilniaus lietuvių susitelkimo ir patriotizmo centru.

Vilniuje kun. A. Lipniūnas žmones rėmė ne tik žodžiais. Jis įkūrė Laisvės fondą, kurio tikslas - šelpti skurstančiuosius. Fondas pradėjo veikti jau 1941 m. vasarą, o rudenį, kai į Vilnių grįžo nemaža studentų bei moksleivių, kun. A. Lipniūnas rėmė ir juos. Studentai taip pat įtraukiami į Fondo talką: rinkdavo pinigus, vykdavo į kaimus produktų, kiti ruošdavo siuntinėlius, tretį juos išnešiodavo. Parama buvo teikiama daugiausiai lietuviams, bet jos tekdavo ir kitų tautų skurstantiems žmonėms.

Karo metais kun. A. Lipniūnas ėjo ir universiteto kapeliono pareigas, dėstė Vilniaus kunigų seminarijoje. Palaikė artimus ryšius su akademinio jaunimo, padėjo atgyti studentų ateitininkų veiklai, rasti veiklos būdų vokiečių okupacijos sąlygomis.

Reikia pastebėti, kad jauno kunigo pamokslai savo aktualumu, atviru kalbėjimu apie okupantų nedorybes traukė į šv. Jono bažnyčią ne tik katalikus, bet ir kitų tikėjimų žmones, net ateistus. Menko kūno sudėjimo kun. A. Lipniūnas pamokslu metu lyg paukštis pakildavo virš minios ir ragindavo visus kartu su juo skristi į palaimos šalį, kurioje nėra karų, neteisybės, nedorumo, kur viešpatauja meilė ir taika. Pamokslus jis sakydavo ir Aušros Vartų koplyčioje.

Aktyvus kunigas neliko nepastebėtas okupantų. Kai 1943 m. kovo 17 d. Vilniuje ir visoje Lietuvoje vokiečių esesininkai suėmė 47 lietuvių tautos įkaitus ir išvežė į Štuthof koncentracijos stovyklą, tarp jų buvo ir kun. A. Lipniūnas. Viena yra aišku, kad ir Štuthof kun. A. Lipniūnas liko toks pat dvasios švyturys, kurio paguodos žodžio ieškojo ne tik likimo broliai lietuviai, bet ir lenkai, estai, čekai...

Kun. A. Lipniūnas beveik dvejus metus ištvėrė Štuthof siaubą. 1945 m. sausio 25 d., artėjant Raudonosios armijos frontui, buvo pradėta Štuthof koncentracijos stovyklos evakuacija. Nepaprastai išvargęs, pirmomis kelionės dienomis išdalijęs sutaupyta maistą alkaniems, kunigas ir dar keli lietuviai pasiekė Pucką (Lenkija). Čia jie pasiliko, nes prižiūrėtojai, skubėdami pasitraukti, nebuvo akylūs. Manoma, kad patarnaudamas ligoniams, kun. Alfonsas Lipniūnas užsikrėtė šiltine. Sergantį dėmėtąja šiltine ir plaučių uždegimu kun. A. Lipniūną

vargais negalais pavyko patalpinti į perpildytą ligoninę, tačiau jau buvo per vėlu. Nepaisant rūpestingos sesers vienuolės slaugos, 1945-ųjų kovo 28 dieną, kun. Alfonsas Lipniūnas mirė ir buvo palaidotas Pucko kapinėse Lenkijoje. Artimųjų rūpesčiu, 1989 m. kun. A. Lipniūno palaikai buvo perkelti į Lietuvą ir rugsėjo 12 d. palaidoti Panevėžio katedros šventoriuje. Minint šio kilnaus žmogaus šimto metų jubiliejų, 2005-aisiais kun. A. Lipniūnas paskelbtas Dievo tarnu, užvesta beatifikacijos byla. Kun. Alfonsas Lipniūnas buvo tikras kunigas: tyras, didis, jautrus, nenuilstantis. Tai buvo viena iš kilniausių praėjusio amžiaus mūsų tautos asmenybių, nors dažnai mūsų užmirštama, vienas iš ryškiausių prieškarinio Lietuvos dvasininkų. Kunigas A. Lipniūnas – jautrus neteisybei, be galo nuoširdus, kupinas atjautos suvargusiam, tiesiantis ranką suklydusiam – argi ne tokių dvasios vadovų ir šiandien labiausiai ilgisi žmonės?

MANO PARAPIJOS PORITRETAI

Klierikas Valentin

Esu iš Turgelių Švč. Mergelės Marijos Dangun Ėmimo parapijos. Miestelis yra išsikūręs apie keturiasdešimt kilometrų į pietryčius nuo Vilniaus. Miestelį supa nuostabi gamta, Merkio upė, legendinis piliakalnis. Pačiame miestelio centre puikuoja Dievo šventovė. Pastatyta ant aukšto kalno, kur bevažiutum, iš visų pusių stūkso aukšti bažnyčios bokštai. Tau, mielas skaitytojau, ko gero kilo klausimas dėl miestelio pavadinimo? Šio miestelio pavadinimas išties siekia labai senus laikus, kuomet kiekvieną rudenį vykdavo dideli tūrgūs. Kuomet buvo klausama: „kur važiuosiu?“, atsakydavo: „į turgelius“. Apie tai liudija ir seni dokumentai. Į „turgelius“ suvažiuodavo pirkliai iš gretimų kaimų ir miestelių, taip Turgeliai augo ir turtėjo. 1511 metais pastatyta pirmoji medinė bažnyčia Švč. Mergelės Marijos garbei, kurios fundatorius - Vaclovas Mongerdovič. Vėliau ši bažnyčia sudegė ir vietoj jos, Smolensko kanauninko ir Turgelių klebono Stanislovo Kurčbacho lėšomis, pastatyta antroji - taip pat medinė. Tačiau laikui bėgant ir šioji buvo nugriauta. 1836-1837

m. iš akmenų ir plytų pradėta statyti trečioji bažnyčia. Jos fundatoriumi buvo garsus Vilniaus katedros arkidiakonas, vėliau Turgelių klebonas, Merkinės dvaro savininkas - Povilas Ksaveris Bžostovskis. 1767 m. iš Italijos sugrįžęs jis nupirko Merkinės dvarą su aplinkinėmis žemėmis (iš viso apie 80 valakų) ir įsteigė „Pavlovo Respubliką“. Ji turėjo savo konstituciją, herbą, pinigus, savotišką parlamentą, išdą, savišalpos kasą, mokyklą. Jos prezidentas - Povilas Bžostovskis - savo valdose panaikino lažą, žemę išdalijo valstiečiams ir įvedė išperkamąjį mokesčių. Jis rūpinosi valstiečių gyvenimu, kultūra, švietimu, vertė ir leido jiems įvairias knygeles. Ši „Respublika“ gyvavo beveik 30 metų.

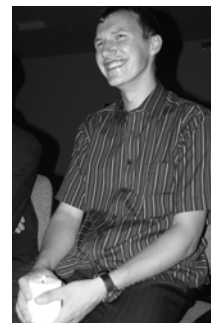
Bažnyčia tuomet dar buvo vienanavė, todėl 1905 metais kunigo Povilo Šepelio pastangomis buvo paaukštinta, pastatytos šoninės navos ir bokštai. Daug jėgų įdėjo tuo metu dirbęs kun. Leon Lavcevič. O 1930 metais vysk. Romuald Jalbžikovski bažnyčią konsekrovo.

1939 metais Turgelių parapijoje vikaru dirbo žinomas kunigas Juzef Obrembski (neseniai šventęs savo 100-ąjį jubiliejų). Šis kunigas ypatingai susidraugavo su šios parapijos parapijiečiais.

Anot kai kurių Turgelių kaimo gyventojų, prasidėjus karui vokiečiai suvarė gyventojus į bažnyčią ir bandė ją susprogdinti, tačiau tam sutrukdė klaidingai pasklidusi žinia, tarsi netoliese esą rusų kariai. Taip buvo išgelbėtos žmonių gyvybės ir išsaugoti maldos namai. Kažin, gal šiandien ir neturėtume tokių gražių Dievo namų...

Laikui bėgant bažnyčios lubose atsirado plyšių, todėl tuometinės komisijos nusprendė, kad pastato būklė yra avarinė. Imtasi remonto darbų, kuriuos nesėkmingai bandyta nutraukti. Darbai buvo tęsiami ir bažnyčia sėkmingai išsaugota. Be abejo, kasmet tekdavo remontuoti kiaurą stogą ir plyšius sienose.

Kai 2003 metais į Turgelių parapiją buvo atkeltas kun. Tadeuš Matulianec, darbai sparčiai pajudėjo į priekį. Šio jauno kunigo dėka buvo suremontuota ne tik bažnyčios išorė, bet ir vidus. Mūsų močiucių vertinimu: „viskas pagal Europos standartus.“ Kokie tie standartai bebūtų svarbiausia, kad žmonės gali saugiai dalyvauti pamaldose... Be to, bažnyčioje pakankamai vertingų meno kūrinių. Savo verte ypatingai pasižymi Šv. Antano (XVIII a.) ir Šv. Šeimos (XIX a. pr.) paveiksłai.

Turgeliuose yra vienintelis Lietuvoje paveikslas, vaizduojantis paskutinįjį teismą, tai - Gdanske esančio paveikslas kopija. Be meno kūrinių, Turgeliai gali pasigirti ir iškiliais žmonėmis, kitados puošusius šį kraštą. Antai, Turgelių kapinėse palaidotas teisininkas, ekonomistas fiziokratas, Vilniaus universiteto rektorius Simonas Malevskis (1759-1832).

Kapinėse yra ir garsios Kobilinskių giminės kapo koplyčia, pastatyta 1850 m. (nuotr).

Į šios parapijos veiklą įsitraukiau prieš penkiolika metų, kuomet priėjau pirmosios Komunijos ir buvau patrauktas Kristaus. Nuo tada pradėjau savo bažnytėlėje patarnauti šv. Mišioms. Patarnautojų buvo daug, nes buvo aktyvi parapija. Apsirengę raudonas „sutanas“, sustoję aplink altorių, mes didžiudavomės galėdami patarnauti. Parapijoje veikė ir Marijos Legionas, kurio veikloje dalyvavau ir aš. Tačiau labiausiai mėgdavau sekmadienį, man patiko melstis rožinį kartu su visa parapija. Būdavo įvairiausių dalykų: tai vieni ne tą slėpinį pasako, tai kiti išvis užmiršta ką sakyti... o mums sukeldavo daug juoko. Pokštus ir patys iškėsdavome. Smagūs buvo laikai... Metams bėgant, keitėsi mano veikla ir pareigos parapijoje. Būnant patarnautoju, teko ir rimčiau padirbėti. Keletą metų dirbau bažnyčios archyvuose, valiau bažnyčią.

Jau penki metai, kai parapijoje veikia jaunimo choras. Vadovė – jauna bei darbšti mergina iš Šalčininkų. Jos dėka

giedantis jaunimas papuošia pamaldas, aplanko ir kitas parapijas, dalyvauja sakralinės muzikos festivaliuose. Visai ne senei išleido antrą giesmių kompaktinį diską.

Mano parapijoje veikia Gyvojo Rožinio grupelės. Nors ją daugiausiai sudaro garbingo amžiaus žmonės, tačiau šiais metais katechetė įsteigė ir vaikų Gyvojo Rožinio grupelę. Labai džiugu, kad vaikai aktyviai dalyvauja.

Prie parapijos taip pat veikia dramos būrelis. Vaikai ir jaunimas parapijiečius pradžiugina vaidinimais Kalėdų, Velykų švenčių ir kitomis progomis.

Klebonas Tadeuš, kadaise pats vaidindamas dramos būrelyje prie gimtosios Rapolo parapijos, svajoto sukurti jaunimo dramos būrelį, kuriame - kaip prasitarė - ir pats galys vaidinti. Aš, savo ruožtu, irgi norėčiau pamatyti tokį vaidinimą...

Parapijiečiai pamilo šį jauną kunigą. Jis rūpinasi ne tik savo kaimenės išganymu, bet, kaip jau minėjau anksčiau, labai gražiai sutvarkė bažnyčią. Šiuo metu yra planuojama apšildyti bažnyčią, kad atėjusiems į pamaldas žmonėms nereiktų šalti. Bažnyčios frontone buvo pastatytos Šv. Motinos Terėsės iš Kalkutos ir Dievo tarno Jono Pauliaus II paminklai. Šių asmenybių gyvenimai primena tikintiesiems apie meilę artimui, apie mūsų tikslą šioje žemėje.

Kasmet gegužės mėnesį, mūsų parapijiečiai kartu su klebonu važiuoja į Šiluvą. Pakeliui aplanko Kryžių kalną. Šalia esančio vienuolyno koplyčioje jie švenčia Šv. Mišias. Vėliau lankosi Tytuvėnuose, Kaune. Choro jaunimas ir patarnautojai kasmet važiuoja pamirkyti kojų į Baltijos jūrą, aplanko delfinariumą, jūros muziejų.

Rugpjūčio 15 d. Turgelių Mergelės Marijos Ėmimo į dangų parapija laukia tikinčiųjų ir svečių savo bažnytėlėje. Tą dieną parapija dėkoja Mergelei Marijai už derlių. Vyksta kermošius, primenant kadaise garsius „turgelius“ - suvažiuoja nemažai žmonių. Tą dieną vyrauja pakili nuotaika.

Dar daug būtų galima pasakoti apie šį Vilniaus vyskupijos kampelį, apie pačią parapiją ir parapijiečius, įvairenybes ir įžymybes, tačiau kur kas įdomiau būtų patiems apsilankyti ir viską savo akimis išvysti.

Iš klebonijos palėpės...

Vieno garbingo kunigo pastabos apie nelemtą paskubą aukojant Šv. Mišias.

Matant vieną dalyką mūsų bažnyčiose, širdį suskauda ir pyktis paima. Išeina koks kunigas laikyti Mišių. Pribėga prie altoriaus, atplėšia nelaimingąjį mišolą, pasisuka, lyg kas būtų jam įkandęs, skuba žemyn, vikriai linkteri altoriui ir, tartum kokia mašina, pradeda birbinti įžangą, žodžių galūnes ir ištus žodžius prarydamas, neduodamas ministrantui nei atsipūsti, nei savo sakinį pabaigti; žegnojas - lyg nuo įkyriausių uodų gintus; vėl skuba prie altoriaus ir tokiuo pat greitumu laiko Mišias toliau. Žiūrėk į jį iš šalies: kaip groja visi jo veido raumens, lyg konvulsijos juos tampytų! kokių grimasų jis daro, kad tik kuo greičiausiai ištartų žodžius! ar nėra tik kartais vargšo burnoj karštos bulvės! Net gaila jo, žiūrint! Kaip jis kamuojas! Jau trūksta jam oro - reikėtų kvėptelėti; bet juk laiko gaila; taigi, trokšdamas, skuba kuo daugiausiai žodžių ištarti vienu kvapu. Kad reikia atsiklaupyti, tai taip greitai tai padaro, lyg kad nuo žemės jį būtų atstūmę smarkiai tamprios spyruoklės. Kad tenka žegnoti pašvenčiamąją auką, daro tai visai taip, kaip kad muses gaintų nuo ostijos ir taurės... Ir kas bjauriausia, kad ir konsekreciją atlieka taip pat skubiai: anuos baisius, švenčiausius žodžius ištaria, lyg laiko neturėdamas; Dievą pakelia ir vėl meta ant altoriaus taip skubiai, lyg būtų pirštus nusvilęs... Kad bent iš tikrųjų!... Ir taip atlaiko ištisas Mišias!... Kiek ten praleistų ar blogai ištartų žodžių! Kiek ten iškraipyta apeigų! Kiek tai paniekos švenčiausiajam veiksmui! Kiek savajai sielai kaskart kietesnio šalčio ir gilesnio nuopuolio, ir skaudžiausios žalos! Bet kas! juk už tai kunigėlis pas vienminčius turi garbingą vardą „neištižęs kunigas"! Užtat yra padaužęs greitumo rekordą tose kilniose lenktynėse (kurias ar nebus paskelbęs pats Belzebubas!). Piktinčiaus, kad nebūtų tai per daug paprastas dalykas; kad nebūčiau kunigas. O dabar kaip čia piktinsies? Dar darbštieji, neištižusieji draugai išjuoks! Galų gale, tai toks užkrečiamas dalykas, jog ir pats beregint būsi jau prasikaltęs: išėjai laikyti Mišių; tuoj pat išeina vikrus draugas. Girdi, jog jis jau jau pralenks! Kaip čia beištūrėsi neskubėjęs?! Ir skubi zovadomis, tartum kažkur ten gaisras, ir tavo visa laimė ten sudegs, jeigu kokią porą minutų ilgiau laikysi Mišias!...

Apmaudas ima. Bjauru, neestetiška, nedora!... „Na, jau ir nedora?" nusišypsos kas nors: „gal kiek ir negera; bet kam kokia skriauda? Nebent maža nuodėmė"... Geriau ir neatsakysi! Bet vieno tokio atsako gana!

Gal vienos tik davatkos piktinas? O juk joms nepakenks! juk ir taip už pačius kunigus maldingesnės! O sveikiems žmonėms, ypač rimtiesiems vyrams toks greitumas net patinka!... Taip, patinka tinginiams, kad suma laikoma trumpai. Bet anoks širdį keliąs aukštyn reginys, kokią aukščiau nutapėme, nepagerins net ir tų tinginių; tik pakietins, pašaldys dar labiau jų širdį ir pastiprins jų tinginį: jie mato, jog kunigas skuba išbėgti iš nuobodžiosios bažnyčios nei kiek nemažiau, negu jie; nelyginant, turėtų jis kuo greičiausiai bėgti prie nekantrios meilutės, kuri paskiau jo gali nebeprisimti. O, svietiškieji tinginiai gerai pažįsta tokią paskubą! Jie žino, kokie svarbūs darbai kunigo laukia: reikia atsigerti arbatos, o paskiau, numetus taip pat skubiai nuo savo sprando kitas likusiųsias pamaldas, ar tai kortomis palošti, ar tai kokią mielą namą aplankyti, ar tai pasivaikštinėti, pasivažinėti, ar net ir taip sau pasilsėti — pasigulėti po sočių pietų!

Ir doresnieji žmonės paliūdi, padejuoja, pasiskundžia kits kitam,

kad tokie esą dabar nemaldingi kunigai; bet jiems nelabai tepakenkia, nebent tik kiek jų širdį užsaldo toks kunigų elgimos. Bet gana būtų ir to, kad tokie kunigai nepadaro to, ką privalėtų: nesustiprina savo avelių maldingumo, neuždega tikėjimo. Ir tai jau dideliausia jiems skriauda.

Bet yra ir daug blogesnių pasekmių. Kunigas išmokina savo ministrantus ir bažnyčios tarnus negerbti maldos ir švenčiausiojo dalyko - šv. Mišių; jie pradeda elgtis ir prie altoriaus, kaip namieje; pasidaro aplink altorių visai pasaulinė, nerimta atmosfera; šventoji akcija išrodo žmonėms lyg kokie menkos vertės dalykai; pamaldų laikymas - lyg kokios komedijos lošimas. Kunigas atlieka jas šaltai, paskubomis, nieko nemąstydamas, lyg visai nebetikėdamas, jog vaikščioja Dievo akivaizdoje, jog šneka su Dievu, jog laiko rankose patį Viešpatį. Ir silpnėję, kad ateina pagundos prieš tikėjimą, ne kartą atsimenta tokius bažnyčios vaizdus, ir dar, lankydami bažnyčią, kaskart labiau sutvirtėja savo abejojimuose. O kad jau visai nustoja tikėjimo, tai ir kitiems į netikėjimą patraukti pavartoja tokių savo matytų vaizdų: išjuokia tikėjimo tarnus, pažemina šven. apeigas, vartoja argumentą, būk kunigai ir patys netikį savo šventybių, jeigu taip elgiasi bažnyčiose.

Pasakysite, jog toks argumentas kvailas. Taip, mes suprantaime, kaip veikia žmogų pripratimas prie švenčiausių daiktų, suprantame, jog ten veikia ne kunigų netikėjimas. Bet tie, kurie nėra buvę kunigų kailyje, labai lengvai tokį kunigų elgimos aiškina jų netikėjimu, bent tie, kurie silpnai pažįsta žmogaus sielą. O juk tokių - daugybė.

Ir taip mes patys savo rankomis griauame savo darbą. Gal tas pats kunigas laiko save uoliu katalikų veikėju: rašo raštų, platina katalikiškus raštus, organizuoja tikinčiuosius į katalikiškas organizacijas. Danaidų darbas! Kas iš to, kad savo darbui dugno nepridedi - visas tavo triūsas kiaurai išbirsia! Ką viena ranka pastatai, tai antrąja nugriauni. Ravi blogąją žolę, bet tuoj pat vėl ją pats sėji. Ir nedyvai, kad kunigų giminės, bažnyčios tarnai ir buvusieji ministrantai gana dažnai pasidaro aršiais pirmieiviais!

Yra dviejų rūšių skubėtojai: vieni laiko Mišias labai greitai dėlto, kad jie moka lengvai ir tikrai, ir greitai ištarti žodžius, kad jų temperamentas gyvas, kad jie užtat viską dirba greitai; bet laiko Mišias padoriai ir rimtai, viską gerai atlikdami. Ką jau padarysi! Tokie lengviau ir išteisinti. Ir, jeigu tik jie apskritai yra dori ir rimti kunigai, tai žmonės gan lengvai atleidžia jiems jų skubėjimą, maž tesipiktina, nebent tik kartais savo tarpe pasijuokia. Bet aš čia turiu omenyje antros rūšies skubėtojus, apie kuriuos kalbėjau pradžioje. Tuos reikėtų pažaboti (atsiprašau už nemandagumą!) Kaip? Pirmiausia, draugų pareiga perspėti, o jeigu tai nepadeda, pagrasyti pranešią, kur reikia. Kam dekanai?! Jie privalėtų į tai pkreipti savo domę. Jeigu kitaip nebūtų galima pataisyti greituolio, tai nebloga būtų skaudžiausiai jį užgauti... per kišenių: nuo kiekvienos Mišių stipendijos atskaičius bent po 50 centų, paimti iš jo tam tikrą piniginę pabaudą katalikybės reikalams palaikyti. Manau, jog tokia pabauda padarytų geidžiamo išpūdžio: paprastai tas kunigas, kurs šventų dalykų kaip reikiant nebgerbia, pinigą dar gerokai gerbia ir brangina.

(Iš žurnalo „Ganytojas" Nr. 4, 1923)

OREMUS...

V Marijos psalmės (Iš katalikų vyrų maldų knygos - 1937, Vilkaviškis)

I psalmė

Kristaus Motina Marija, didi Ponia ir Karaliene, labai šlovinga esi Dievo namuose ir visame jo išrinktųjų susirinkime!

Tavo gailestingumas ir tavo malonės visur skelbiamos; Dievas laimina tavo rankų darbus.

Melskis už mus, Ponia, išgydyk mūsų ligas, atimk sopulius ir mūsų širdžių suspaudimą.

Atsiųsk mums šventą Angelą, kuris mus gintų nuo priešų. Melski už mus suspaudimo dieną ir savo teisybe apšviesk mus.

Melski už mus, Ponia, nes tu esi viltis ir visų Tavimi pasitikinčiųjų šviesa.

Atmink mus Marija, išklausk mūsų verkimo ir dūsavimo. Melski už mus, Ponia, ir užtark mus ir ramia linksmybe paversk mūsų vargus.

Atmink savo tarną, Ponia, neleisk mums savo pagundose kentėti suspaudimą.

Melski už mus, garbės ir šlovės Karaliene, ir nuo visokios prapulties sergėk mus vargstančius.

Melski už mus, Išganytojo Motina, ir suteik paguodos mūsų nuliūdimoose.

Išgydyk susigriadinusiųjų širdis, Išganyto Ponia, ir suvilgyk jas savo malonės kvėpalais.

Garbė Dievui Tėvui ir Sūnui ir Šventajai Dvasiai, kaip buvo pradžioje dabar ir visados ir per amžius. Amen.

II psalmė

Tavęs, Ponia, šaukiuosi ir išklausysi mane, lūpomis Tave garbinsiu ir Tu palaiminsi mane.

Tavęs šaukiausi, kai suspausta buvo mano širdis, Tu mane išklausai iš savo šventojo kalno.

Apkabinkim, nusidėjėliai, Marijos pėdas, pulkim į Jos kojas. Artinkimės į jas su pagarba ir maldingumu, ir tesidžiaugia mūsų širdys ją sveikindamos.

Eikite pas Ją jūsų varguose, ir Jos veido šviesa pastiprins jus.

Iš tykojančių, praryt pasirengusių ir iš rankų tų, kurie mus ieškojo, Jos malone esam išgelbėti.

Klausykit, žmonės, Dievo įsakymų ir neužmirškite dangaus Karalienės.

Atverkit širdis Jai ieškoti ir lūpas Jai šlovinti.

Teužsidega mūsų nuoširdi meilė, kad ją mylėtumėm, ir Ji sugėdins mūsų neprietelius.

Nuėmė Ji nuo širdies nuliūdimą ir gailestį ir savo saldumu mūsų sielas pasaldino.

Pulkim prieš Sutvėrėją, matydami Jos grožybes.

Jos padedami esam nuo amžinos mirties laisvi ir nuo baisaus užsikrėtimo esame išvaduoti.

Garbė Dievui Tėvui ir Sūnui ir Šventajai Dvasiai, kaip buvo pradžioje dabar ir visados ir per amžius. Amen.

III psalmė

Ponia, esi gelbėtoja mūsų varguose ir stipriausia galybė neprieteliams sunaikinti.

Visi dievobaimingieji laikykite Ją šlovėje, nes Ji yra mūsų Karalienė ir užtarėja.

Bėkim pas Ją mūsų rūpesčiuose, ir Ji ištrauks mus iš mūsų prapulties.

Atmink, Ponia, mus užtarti ir savo Sūnaus rūstybę nuo mūsų atitolink.

Žvilgterėk, Ponia, į mūsų vargus ir neužmiršk atitolinti priepaudas ir nelaimės.

Atmink, Ponia, neturtėlius ir pavargėlius, pastiprink juos ir palinksmink savo pagalba.

Atmink, Ponia, visuose mūsų reikaluose, būk pagalba mūsų mirties valandoje, kol atrasime amžiną gyvenimą.

Pašlakstyk mūsų širdis savo saldybe, kad užmirštumėm šio vargingo gyvenimo priepaudas.

Žvilgterėk, Ponia, į savo tarnų nusižeminimą ir neleisk jiems amžinon prapultin pakliūti.

Žvilgterėk, Ponia, į mūsų širdžių nusižeminimą ir išvaduok mus iš visokių mūsų vargų.

Pripildyk mus, savo tarnus, šventomis dorybėmis, ir Dievo rūstybė į mus teneartėja.

Atsimink, Ponia, savo gailestingumą ir padėk mums mūsų valandoje.

Garbė Dievui Tėvui ir Sūnui ir Šventajai Dvasiai, kaip buvo pradžioje dabar ir visados ir per amžius. Amen.

IV psalmė

Ir aš Tavimi, Ponia, pasitikiu dėl Tavo vardo pasigailėjimo didumo.

Neteisk, Ponia, nes atitraukiau nuo savo kaltybės, tad nenusilpsiu, nes Tavyje padėjau viltį.

Į tavo rankas atiduodu savo kūną ir sielą, visą savo gyvenimą ir paskutinę jo dieną.

Nuleisk savo malonės spindulius ant mūsų ir apšviesk mus savo pasigailėjimo šviesa.

Parodyk Savo stebuklą, kad patirtumėm Tavo vardo pagalbos.

Užtark mus, Dievo Motina, pagimdžiusi mums Išganytoją.

Apdalyk iš savo turtų malonėmis ir nuramink mūsų sopulius.

Testoja mūsų maldos Tavo akivaizdoje, ir nepaniekink dūsaujančių balso.

Tavo rankose, Ponia, mūsų gyvenimas ir išganymas, amžinoji linksmybė ir garbingas gyvenimas.

Teatrandą pas Dievą malonę, kurie savo reikaluose melsis į Tave.

Nelaimėse ir priespaudose, abejojimuose ir visuose reikaluose teatranda maloningą užtarymą.

Nes Tu gydai susigraudinusių širdis ir pastiprini malonių kvėpalais.

Garbė Dievui Tėvui ir Sūnui ir Šventajai Dvasiai, kaip buvo pradžioje dabar ir visados ir per amžius. Amen.

V psalmė

Kad ir buvau varguose, bet šaukdamasis Marijos, buvau Jos išklausytas.

Į Tave, Ponia, keliu savo sielą Dievo teismo dieną, ir Tavo užtariamasis nebūsiu sugėdintas.

Būk pagarbinta, malonės pilnoji, Dievas su Tavimi, per Tave pasauliui išganymas prirengtas.

Užžengei su linksmu giedojimu, apstatyta angelų miniomis, apvainikuota Arkangelų rožėmis ir lelijomis.

Apmazgok, Ponia, visus mūsų nusidėjimus, išgydyk visas mūsų ligas. Atitolink, Ponia, visus mūsų vargus ir pasaldink visus mūsų skausmus.

Tenutolsta per Tave nuo mūsų Dievo rūstybės, permaldauk Jį savo nuopelnais ir maldomis.

Teesie mums prie Tavęs atviri vartai, idant pašlovintumėm stebuklingus Tavo darbus.

Prisiartinki prie mūsų Viešpatie, idant per Tave būtumėm išvaduoti iš priespaudų.

Teesie mūsų pagalba Tavo vardo galybėje, tedaros per Tave visi mūsų darbai.

Nuo visokio sumišimo išgelbėk savo tarnus, duok, kad jie gyventų Tavo globos ramybėje.

Tepuola prie Tavęs giminių šeimos, tešlovina Tave visi angelų pulkai.

Garbė Dievui Tėvui ir Sūnui ir Šventajai Dvasiai, kaip buvo pradžioje dabar ir visados ir per amžius. Amen.

SANKIRTOS

Klierikas Mozė

Neperseniausiai į mūsų gyvenimus pasibeldė Adventas. Apie jį šiek tiek ir šiame straipsnyje. Apie laukimo metą, kiekvienam mūsų labai svarbų ir reikšmingą, įvairiai traktuojamą. Vieni linksta į susikaupimą, askezę bei rimtį ir stengiasi pasiruošti būsimoms Kalėdoms – Viešpaties Gimimo iškilmei. Kiti - jau džiugiai nusiteikę perka dovanas ir niūniuoja kalėdines giesmes.

Miestas savo giriandomis ir eglutėmis kalba apie būsimą šventę, taip išreikia laukimą suvokdamas, kad jau šios dienos jam neeilinės. Juk jis irgi laukia. Tegu ir nesistengia atrasti tikrosios Advento reikšmės.

Adventas mane visuomet žavėjo savo subtilia rimtimi, džiugiu liūdesiu. Iš pažiūros niūrus metas, kai naktys įsibrauna į dienas skirtą laiką, kai už lango švilpia vėjai ar pūgos, širdin kažkokiu keistu būdu atslenka ramybė. Uždegta pirmoji advento žvakė apšviečia širdies gelmes ir pašalina baimę, o jauki prieblanda nuskaidrina niūrumą. Tyliai plakdama širdis laukia Viešpaties. Adventas, nepaisant to, kad pati gamta apmirus ir skurdi, labai turtingas laikas. Jis išgrynina mus ir atveria tikruosius širdies lobius. Nejučiomis pradedi ilgėtis Dievo ir apie tai mąstyti. Galvoje sukasi nuostabaus grožio ir be galo prasminga giesmė: „Rasokit dangūs ir išlykit Atpirkėją, sukepo mūsų širdys kaip sausa žolė...“, bylojanti apie vienintelę atgaivą - Kristų. Kaip Izraelio laukai, žvelgdami į dangų laukė lietaus, taip izraelitų širdys šaukėsi Dievo...

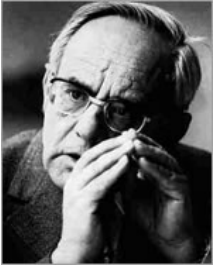
Adventas - laukimo metas. Kas kaip moka, tas taip laukia. Nors kiekvienas krikščionis kviečiamas išgyventi šį laikotarpį rimtyje ir maldoje, kviečiamas daryti gerus darbus bei stiprinti tikėjimą, visgi negali nepastebėti komercinio triukšmo ir suirutės, kylančios iš dovanų pirkimo panikos. Kažkada tai mane piktyno. Bet šiandien šventiška puošnus miestas jau nebeerzina, kaip ir pigių dovanų perkrautos supermarketų lentynos. Nebepiktina paviršutiniškas, beprasmis laukimas iš tiesų nieko nelaukiant. Suvokiu, kad Advento žinia gali būti ir kitokia. Suvoikiu, kad prasmingas laukimas priklauso ne mums. Labiausiai laukiantysis yra Dievas. Tai Jam Adventas yra ypatingas metas. Tai Jis gali metai iš metų kantriai laukti žmogaus, kiekvieno iš

mūsų. Laukti kiekvienos širdies troškulio, kad galėtų ją pagirdyti. Kad pripildytų ją džiaugsmo ir meilės, apšviečiant...

Jam nepristigs kantrybės, Jis lauks kaip laukia tėvas sūnaus palaidūno, kaip ištikimi tarnai – Gerojo šeiminko, kaip sužadėtinė - mylimojo. Laiminga širdis, kurios Dievas sulauks, ji išgyvens tikras Kalėdas, nes Dievas jai paruošė puotą...

DVASINIAI SKAITYMAI

Karlas Rahneris

NAUJASIS ASKETIZMAS

Rytdienos krikščionio gyvenime privalo įvykti radikalus praktikuojamų asketizmo formų pokytis. Anksčiau laikais tam tikrus apribojimus žmogaus veiklai daugiausia uždėdavo vien tik išorinių aplinkybių jėgos, jo gyvenama situacija. Žmogaus kaltės akimirksniu susilaukdavo atpildo ir pareikalavdavo

keršto. Daugumos žmonių gyvenimas buvo trumpas ir apsuptas pavojų, ir jame buvo mažai arba išvis nebuvo vietos prabangai, užgaidoms, kelionėms, malonumams ir panašiai. Todėl krikščionišką asketizmą sudarė kantrus susitaikymas su neturtu ir sunkiu triūsu, kurį toks gyvenimas atneša, arba papildomos asketinės praktikos, kurios tam tikru mastu buvo uždedamos iš išorės, kaip, tarkim, vienuoliškame gyvenime, tačiau tai anaipol nebuvo pozityvus kvietimas tokiai askezės formai, kuri būtų paties gyvenimo ir jo kasdinių aplinkybių išdava. Tokiomis aplinkybėmis asketizmas – jeigu žmogus jo imdavosi dar šalia visų aukščiau minėtų sunkumų – įgydavo kažkokio nepaprastumo ir herojiškumo „įvaizdį“. Šia prasme krikščioniškas asketizmas reiškė pasyvią ištvermę arba kitas papildomas, ypatingas priemones.

Šiandien žmogus, kuris savo techninių pasiekimų dėka yra didele dalimi užvaldęs gamtą medicinos ir kitose techninio meistriškumo srityse, pasižymi kaskart vis stiprėjančiu sugebėjimu atlikti tą vaidmenį, kurį padiktuoja jo tikroji prigimtis. Jis gali gyventi be suvaržymų ir vis dėlto taip gyvendamas neprisišaukti nė vieno iš tų nepatogumų, kurie anksčiau būdavo natūrali tokio elgesio pasekmė. Lytinio gyvenimo kraštutinumai daugiau „nebebaudžiami“ vaikais ar ligomis. Piktnaudžiavimas galia daugiau nebeapstūmėja į nuopuolį taip greitai, kaip anksčiau, kada karalius tironas, per smarkiai išnaudojęs savo valdžią, iškart susilaukdavo mirties nuo kokio nors žudiko rankos. Alkis daugiau nebegali priversti paklusti dykinėtojus. Medicina šiandien daugiau skatina, negu suvaržo malonumų paieškas. Niekas daugiau iš šalies nebeprimeta susivaldymo. Žmogus privalo praktikuoti jį laisva valia. Ir tokiu būdu atsiveria naujoviškas krikščioniškos askezės praktikavimas, toks, kuris kaip tik dėl to, kad vyksta „apdairiai“, nėra taip akivaizdžiai herojiškas ar efektingas, kaip ankstesnių laikų asketizmas, kuris pasireiškėdavo aktyvesnėmis formomis. Asketinės praėjusių laikų praktikos pasižymėjo tam tikru pertekliumi, išėjimu už paprastumo ribų. Tačiau nūdienos asketinių praktikų pobūdis pasireiškia kaip laisvas savųjų įsipareigojimų įvykdymas, atliekant prievolę. Vis dėlto, jis yra beveik sunkesnis už ankstesnę askezės rūšį, kaip tik todėl, kad privalo išlikti nepastebimas toje iš išorės „apdairiai“ atrodančioje elgsenoje.

Šis „asketizmas vartotojiškoje visuomenėje“ (kuris tačiau tinka visoms gyvenimo sritims) yra sunkus. Iš esmės, taikant jį daugumai žmonių (čia mes negalvojame apie tuos individus, kuriems silpni godumo instinktai šiek tiek palengvina savarankiško apsisprendimo našta ir suteikia atsparumo prieš

godulio apimtą visuomenę, peršančią kaskart naujus poreikius), jį pasieks tik tas, kuris yra atviras Dievui ir todėl gali kuo nuoširdžiausiai priimti atsižadėjimą, kuris atrodo nepasiekiamas žmogui, prislėgtam nerimo mirties akivaizdoje. Žinoma, Dievas ir atvirumo Dievui būseną anaipol negali suteikti žmogui psichologinio imuniteto skausmui, idėjoms, kurias galima išnaudoti askezės, tokios reikalingos nūdienos visuomenėje, palengvinimui. Mąstyti apie jas ir mėginti jas taikyti šia prasme jau savaime reikštų jas paneigti. Tik ten, kur Dievas yra mylimas vardan Jo paties, tik ten Jis tampa ir palaimos šaltiniu. Tik ten, kur individas yra atviras absoliučiai Dievo ateičiai, tik ten jis įveiks ir potraukį perdėtam godumui, norui pripildyti gyvenimą kuo didesnių malonumų (neatmetant nė valdžios) ir taip galų gale gynu pertekliumi sunaikinti save. Ir atvirkščiai: kada žmogus praktikuoja tą susivaldymą, kuris atitinka jo prigimtį, ir praktikuoja nuoširdžiai, nesitikėdamas jokio atlygio, tada jis slėpinga prasme jau ištaria taip Dievui ir savo absoliučiai ateičiai, net jeigu pats to ir nesuvokia.

Toks yra naujasis asketizmas, tinkamas praktikuoti ateities krikščionims. Tai galėtų tapti nauju būdu praktikuoti tą esmingesnę krikščioniškos askezės slėpinį, kurį sudaro pasidalinimas Kristaus mirtimi ant Kryžiaus ir kuris siūlomas mums, nes ir šiandien gyvenimas slėpingu būdu nepaliauja buvęs Kančia. Šiandien, priešingai ankstesniems laikams, toks paties žmogaus prisiimtas susivaldymas didžia dalimi nesileidžia sukristalizuojamas į kokią nors bendrą instituciją. Tačiau kaip tik todėl jis neturi pasilikti teorijos ir abstraktaus įsakymo lygmenyje. Jis turi įgyti tokį pavidalą, kad būtų konkrečiai veiksmingas ir suteiktų praktinį gyvenimo modelį, ir, užuot buvęs abstrakčia morale, jis kaip tik privalo tapti konkrečiomis „elgesio normomis“, „etika“ ir geru įpročiu. Tai vėlgi yra svarbiausias uždavinys tų pasaulietinių draugijų, kurių nariai ir toliau iš tikrųjų gyvena pasaulyje: kad parodytų pavyzdį, kaip net ir šiuolaikinėmis sąlygomis įmanoma gyventi santūriai, disciplinuotai ir tyrai gyvenimą, kuriam žmogus pakyla aukščiau abejonės ir širdies gilumoje tūnančio nerimo dėl mirties, nerimo, padarančio žmogų godų ir todėl galiausiai nepajėgų pasiaukoti ir praktišku ir žemišku būdu prisiimti atsakomybę kitų labui ir daryti tai tyliai, džiugiai pakenčiant išsižadėjimus. Tai darydami, šių pasaulietinių draugijų nariai privalo būti nuoširdūs, nenuolaidžiaujantys, švelnūs ir tuo pat metu griežti sau.

Parengė Katalikų radijo „Mažoji studija“

METAI SU ŠV. PAULIUMI

Klierikas Edgaras

„Viešpats yra Dvasia. O kur Viešpaties Dvasia, ten ir laisvė.“ 2 Kor 3, 17

Laisvė – daug klausimų ir neaiškumų keliantis žodis. Vieni už ją miršta ir ją garbina. Kiti nuo jos traukiasi ir ją piknauzdžiauja. Dar kiti - iš jos pelnosi. Kiekvienu atveju laisvė yra žmogiškojo gyvenimo, egzistavimo dalis. Dar daugiau, kaip tvirtina prancūzų filosofas Sartre, ji yra pats žmogiškasis būvis „Aš esu savo laisvė“. Toliau jis rašo: „Žmogus yra praeiktas laisvei. Praeiktas kadangi jis savęs nesukūrė. Vis dėlto kitais atžvilgiais jis yra laisvas. Mat syki sviestas į pasaulį, jis yra atsakingas už viską, ką jis daro“.

Taigi po šių Sartre žodžių bandykime savęs paklausti, kas yra toji laisvė ir kokia yra tos laisvės prasmė? Nors šio esminio klausimo trumpu atsakymu neišsėsimė, tačiau bent bandyti atsakyti į jį privalome. Ko gero pirmiausiai laisvę galima būtų nusakyti kaip teisę gyveni pasirinktu gyvenimo stiliumi, kuomet žmogus yra laisvas tapti tokiau asmeniu, kokiu jis pats pasirenka būti. Juk jis jaučia, kad ateitis yra jo rankose, kad jis yra savo laivo kapitonas, savo gyvenimo vairininkas. Laisvės, suvoktos kaip pasirinkimo gyventi kaip noriu, apibūdinimas nusako ir parodo mums tik vieną laisvės pusę, tai yra išorinę laisvę. Bet juk tikroji laisvė nėra tik asmeninės gėrovės siekis, tai nėra tik galimybė neatsakingam elgesiui ar siekimas savo naudoms nepaisant daromos žalos aplink mane esantiems, kurie yra lygiai tiek pat laisvi kiek ir aš. Taigi moneta, kaip žinome, turi ir kitą pusę, nes laisvė uždeda žmogui ir atsakomybę už savąją tapatybę, už buvimą žmogumi. Taigi laisvė privalo turėti ribas ir būti pareigų lydima. Kitaip ji išvirs į savivalę. Be to, kalbant apie laisvę reikėtų neužmiršti kun. A. Paškaus pasakytų žodžių, jog vieno individo laisvė baigiasi ten, kur prasideda kito teisė.

Juk tikrą gyvenimo džiaugsmą, gyvenimo pilnatvę ir pasitikėjimą dovanojanti laisvė yra ne išorinė, bet vidinė žmogaus laisvė. Kiekvienas žmogus, o ypatingai krikščionis turėtų įsisąmoninti, jog net ir itin nepalankiai susiklosčius išorinėms aplinkybėms, jam lieka jo viduje glūdinti laisvės erdvė, kurios niekas iš jo negali išplėšti, nes jos šaltinis ir laidas yra

Dievas.

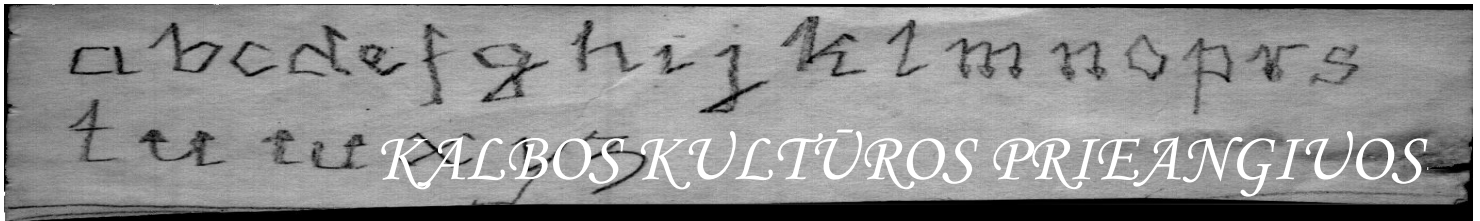
Taigi ir apaštalas Paulius, antrajame laiške Korinto bendruomenei, rašydamas, kad

„Viešpats yra Dvasia. O kur Viešpaties Dvasia, ten ir laisvė.“, siekia priminti, jog laisvę visų pirma teikia Dievas. Laisvė yra Dievo dovana. Tačiau be Dievo šviesos, be Jo žodžio laisvės prasmė lieka neįminta mįslė. Kai laisvė naudojama kūniškiems žmonių geismams tenkinti, ji vėl

prarandama. Laisvė – pirmiausiai tarnystė. Gyventi laisvėje įmanoma tik tarnaujant Tam, kuris ją dovanoja. Išsaugoti laisvę sugebame tik laisva valia pavergdami save Tam, kuris yra tikrosios laisvės šaltinis. Panašiai ir šv. Pauliaus sako, jog mes esame pašaukti laisvei Jėzujė Kristujė. Atsivertimas į Dievą Kristujė yra išsilaisvinimas, nes Kristus išgelbėja, jam priklausyti reiškia būti laisvam. Būdamas protingas ir laisvas pasirinkti, žmogus taip pat tampa atsakingas už savo paties veiksmus, kurie įgyja egzistencinę vertę. Laisvė yra ypatingas Dievo paveikslo žmogujė ženklas. Rinkdamasis gėrį ar blogį, jis kartu kuria ir save patį. Taigi žmogaus laisvė kyla iš begalinės, didžiulės Dievo pagarbos žmogui, leidžia asmeniui laisvai kurti save.

Šiandien ieškodami laisvės prasmės, turime atrasti Dievo pašaukimo tikslus. Be jų laisvė išsigimsta. Nes gyventi laisve yra kur kas sudėtingiau nei jos siekti. Vergas trokšta būti laisvas, tačiau laisvąjį greitai pavergia jo paties ydos ir nuodėmės. Apie tokią grėsmę mus įspėja ir apaštalas Paulius laiške Galatams: „Kristus mus išvadavo, kad būtume laisvi. Tad stovėkite tvirtai ir nesiduokite vėl įkinkomi į vergystės jungą!“ (Gal 5,1). „Iš tiesų, broliai, jūs esate pašaukti laisvei! Tiktai dėl šios laisvės nepataikaukite kūnui, bet stenkitės vieni kitiems su meile tarnauti“ (Gal 5,13)...

Lektorė Joana Pribušauskaitė

Kada veiksmožodžių kirtis nušoka į priešdėlį?

Kirtis į priešdėlį nušoka esamojo ir būtojo laiko formose tada, kai gretimas skiemuo yra:

- a) trumpas arba tvirtagalis;
- b) priešpaskutinis. Taigi reikia įsiminti du tokius atvejus: pirmosios asmenuotės, pvz., *kāsa, mėta, baigia, lēkia*); **būtojo kartinio laiko formose**: *iškāsė, sūmetė, pàbaigė, prīlėkė*;

esamojo laiko formose tokių veiksmožodžių, kurių:

- a) šaknies balsis trumpas: *iškāsa, sūmeta, nēžada, prīlekia*;
- b) šaknyje kaitaliojasi dvigarsiai: *pirkti – perka – pàperka, kimšti – kemša – prikemša, vilkti – velka – nūvelka*;
- c) šaknyje yra dvigarsiai *al, am, ar* (tik tokių pirmosios asmenuotės veiksmožodžių, kurių ne visos pagrindinės formos dviskiemenės, pvz., *kal-bė-ti, kal-ba, kal-bė-jo*): *pàkalba, sūskamba, nūvarva*.

Primenu, kad veiksmožodžių asmenuotes nustatome pagal esamojo laiko 3 asmens galūnę: pirmoji – *-(i)a (eina, kelia)*, antroji – *-i (myli)*, trečioji – *-o (daro)*.

Pedagogas, teologas, dokumentas, parlamentas ar kitaip?

Kitaip – visų šių daiktavardžių (ir panašių tarptautinių žodžių, kurie baigiasi *-afas, -alas, -atas, -otas, -omas, -oras, -ogas, -etas, -entas* ir pan.) **kirčiuojami baigmenys**, taigi: *geogrāfas, kvartālas, advokātas, kredītas, kompōtas, terōras, teolōgas, filolōgas, pedagōgas, dokumeñtas, doceñtas, testameñtas, parlameñtas* ir t.t. Jie visi kirčiuojami **pagal antrąją kirčiuotę**, taigi kirtis nušoka į trumpą galūnę: *kalbėjausi su teologū, sukviēsi-me visus teologūs, nenoriu būti pedagogū, apsiliesiau kompōtū, parengė dokumentūs, sakė kalbą parlamentē*. Beje, pagal antrąją kirčiuotę kirčiuojami ir *vikāras, klebōnas*, tad: *būsiu katedros vikarū, kalbėjausi su klebonū*.

Kada ir iš ko galėtų išstoti klebonas?

Kaip suprantate pasakymą: „Išstojo garbus klebonas ir režė pamokslą“? „Lietuvių kalbos žodyne“ *išstoti* aiškina ma taip: *nustoti būti nariu, mokiniu, pasitraukti. Ir pateikiama tiesioginės ir perkeltinės reikšmių pavyzdžių: Mokinys išstojo iš mokyklos, narys iš draugijos; Vienam išstojus iš draugijos, į jo vietą tuojau rinko kitą; Vai tu mergelle, motulės dukrele, vai ko tu išstojai iš mūsų pulkelio;*

*Didis Vokietijos neprietelius (nedraugas) iš šio svieta išstojo (mirė). Greičiausiai turima galvoje, kad klebonas išstojo iš kokios draugijos, brolijos ir ta proga gerai pakalbėjo, nes perkeltinė reikšmė (mirė) tai jau tikrai netinka, nes tada pamokslą vargiai besakytų... Na, o jei kalbėtojas norėjo pasakyti, kad klebonas prakalbo, viešai pasirodė, tad „išstoti“ čia tikrai netinka, reikėtų sakyti: *tada pakilo, atsistojo, pasirodė, prakalbo klebonas ir režė pamokslą.**

SEMINARIJOS KRONIKA

- 11-05 Seminaristų atstovai drauge su kariūnais ir karininkais Karo akademijoje šventė šv. Mišias, aukotas kapeliono Remigijaus Butkevičiaus. Po Mišių prie arbatos puodelio aptartos bendradarbiavimo galimybės, ypač seminaristams įsijungiant į karines pratybas-stovyklas.
- 11-06 Įvyko prieš pusmetį išleistos knygos „Žmogus gyvas ne vien duona“ pristatymas, pritraukęs pilną salę žmonių, susirinkusių pasiklausti ir prisiminimų apie prel. Antaną Rubšį bei kun. Česlovą Kavaliauską. Netikėdamas prekybine sėkme, vienas seminaristas net susilažino su ugdytoju. Matyt, studentas nebuvo informuotas, kas knygas parduotinė, nes jomis prekiauvė dzūkai sugebėjo knygą įpiršti net tiems, kurie buvo prisidėję prie jos leidybos.
- 11-10 Į seminariją jau keletą metų iš eilės atvyksta Nacionalinio Kraujo centro darbuotojai, kurie gerokai vėlavo, nes žinodami seminaristų silpnumą rinko pačias darbščiausias laborantes, kurioms negalėjo atsispirti trylika drašulių.
- 11-12 Seminarijų diena Aušros Vartų atlaiduose. Pagal rotacijos principą kun. Žydrūno Vabuolo aukotose Mišiose giedojo vilniečiai, asista rūpinosi kauniečiai, o rožinį meldėsi telšiškiai. Tradiciškai klebono mons. Jano Kasiukevičiaus dėka bendrystės vakaras tęstas „Domus Maria“ bendra agape.
- 11-19 Vakaras, skirtas gilintis į Jono Pauliaus II bendrųjų audiencijų metu dėstytą kūno teologiją. Nors seminaristai apie tai buvo girdėję ir dr. Eglės paskaitose, tačiau didžiai domėdamiesi klausėsi šios teologijos žinovo Danieliaus di Silvos iš JAV, netikėtu rakursu teigusio, jog patys švenčiausi dalykai slypi pačiuose sekuliarizuotiausiuose.
- 11-21-22 Keletas seminaristų aktyviai dalyvavo forume apie jaunimo sielovadą. Svarstyta, kaip jaunimui perduoti tikėjimą, kaip įtraukti į bendruomenę ir jį palydėti. O kurie netingėjo šeštadienį anksti atsikelti ir dalyvauti Mišiose Gailestingumo šventovėje, tapo šventovės bokštų ir kryžių kilimo į viršų liudininkais.
- 11-24 Tarpkursinio krepšinio turnyro finale antrąkart iš eilės čempionų laurais dabinosi penktojo kurso sportininkai. Šiemet taikliais metimais komandą sustiprino propedeutinio kurso atstovas Povilas, kuriam dar teks tobulinti šuolių techniką, nes, nors jam ir pavyko iškovoti pergalę drauge su penktokais, tai vadovybės neįtikino padėti Povilui kitąmet peršokti tiesiai į šeštą kursą.
- 11-27 Neįprastai metų pradžioje seminarijos koridoriai pasidabino naujais paveikslais – dailininkė Tatjana Kazimierėnienė surengė ofortų parodą. Anot parodos atidaryme dalyvavusių svečių, paveiksluose atspausintos paslaptingos žolės tobulai dera su seminarijos tylos aureole. Deja, sesijos metu jų šnaresį užgožia nerimastingai šiugždantys konspektų lapai.
- 11-27 Dalyvavę Pasaulio Jaunimo Dienose Sidnėjeje seminaristai pakvietė į jų pristatymą. Dalintasi vaizdais, giesmėmis, prisiminimais. Tik lauktuvių visiems neužteko...
- 11-29 Priešadventinė susikaupimo diena su t. Pauliumi Rudinsku OP. Pamokslininkas kvietė gilintis į žmogaus bei Dievo pažeidžiamumą ir su tuo susijusį atleidimo stebuklą.
- 12-06 Antrasis renginys šiais mokslo metais, sukvietęs pilną Konferencijų salę svečių ne tik iš Vilniaus – mokslinė konferencija „Visiems tapau viskuo“, skirta apaštalo Pauliaus 2000-osioms gimimo metinėms. Jei ir toliau tokiais kiekiais rinksis žmonės, gal išauš diena, kai seminaristams nebeliks vietų salėje? Beje, šįkart, matyt, ne vien savo ankstesnės sėkmės, bet ir dvasios tėvo patirties paakinti dzūkai vėl *turgavojo* knygomis. Susidomėjimas jomis išaugo dvigubai.
- 12-08 Kunigišku rūbu apvilkti septyni trečiojo kurso broliai. Juos jau su sutanomis kuo greičiau nekantravo pamatyti ne tik tėvai, dėstytojai, svečiai, bet ir pats kardinolas. Šventė priviliojo ir (ne)mielą viešnią Sesiją drauge su jos palydove Paskutine Naktimi.

Parengė metraštininkas klierikas Mykolas

Redaktorius: Mozė Mitkevičius
Bendradarbis: Egidijus Tubelis
Fotografas: Robertas Moisevič

Mūsų adresas:

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija
Kalvarijų g. 325
LT – 08420 Vilnius
tel. (8 – 5) 279 62 77
www.seminarija.lt